

A Fővárosi Ítéltábla a Milus Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek dr. Borza János ügyvéd (címe) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen váltón alapuló tartozás megfizetése iránt indított perében a ...ri Törvényszék 2015. május 20-án kelt 34.P.20.276/2014/52. számú ítélete ellen az alperes által 53. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 3.305.760 (Hárommillió - háromszázötezer-hétszázhatvan) forint első- és másodfokú együttes perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az állami adóhatóság külön felhívására, a felhívásban megjelölt módon és számlára fizessen meg 3.700.000 (Hárommillió-hétszázezer) forint első- és másodfokú együttes eljárási illetéket az állam javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2004. október 7-én „Megtekintésre szóló váltó” elnevezésű saját váltót írt alá, amelyben arra kötelezte magát, hogy felperes neve részére megfizet 72.500.000 forintot a váltó bemutatására, legkésőbb 2010. december 31-ig ... hrsz.-on. A váltó a peres felek által kötött kölcsönszerződés biztosítékaul szolgált. A kölcsönt a felperes adta az alperesnek a váltó aláírásának napján székesfehérvári lakásában. A pénz átadásánál jelen volt **B. J.** is. Korábbi kölcsönből **B. J.**nek állt fenn tartozása a felperes felé, aki azért kérte a kölcsön visszafizetését, hogy az alperesnek kölcsön tudja adni. 2004. október 7-én **B. J.** megjelölt a felperes lakásán, ahol 72.500.000 forintot kivett egy táskából, a jelenlévők azt megszámlálták, majd a pénzösszeget átadták az alperesnek. Ezt követően írta alá az alperes a perbeli váltót.

Az alperes a váltón szereplő összeget nem fizette meg, ezért a felperes 2014. január 4-én közjegyzőnél óvást vetetett fel.

A fizetési meghagyásból ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes a keresetében az alperes kötelezését kérte 72.500.000 forint váltón alapuló tartozás, ennek 2011. január 1-jétől a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata és perköltség megfizetésére.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását és perköltségben marasztalását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a váltó semmis, mert több egymásnak ellentmondó esedékességi időpontot is megjelöl, továbbá ellentmondásos az esedékesség időpontjának megjelölése, a követelés a váltójogi szabályok közzétételéről szóló 1/1965. (I.24.) IM rendelet (Vár.) 78. § (2) bekezdése alapján elévült, továbbá váltót nem írt alá. A váltó aláírására megtévesztésével

került sor, mivel senki nem tájékoztatta arról, hogy az aláírandó iratok között egy váltó is szerepel. Ezen túlmenően az alapjogviszony hiányára hivatkozott, állítása szerint a felperestől nem kapott 72.500.000 forint kölcsönt, a perbeli váltóról csak a fizetési meghagyásos eljárással összefüggésben szerzett tudomást.

A ...ri Törvényszék a 2013. június 25-én kelt 34.P.20.140/2012/47. számú ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 2.375.000 forint ügyvédi munkadíjat és az államnak külön felhívásra 1.500.000 forint eljárási illetéket.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2014. január 9-én kelt 4.Pf.21.394/2013/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A felperes és az alperes fellebbezési eljárásban felmerült költségét személyenként 100.000 forint + áfa mértékben állapította meg, míg a felperes által le nem rótt fellebbezési eljárási illeték mértékét 2.500.000 forintban.

Határozata indokolása szerint a felperes fellebbezését annyiban találta alaposnak, hogy az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértése miatt a fellebbezés érdemi elbírálására nem volt lehetőség. A Fővárosi Ítéltábla meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy a megismételt eljárásban a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztassa az alperest az őt terhelő konkrét bizonyítási kötelezettségről, valamint a bizonyítás sikertelenségének következményeiről.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségének a 2. sorszámú idéző végzésében eleget tett. Az alperes állításának igazolására a megelőző eljárásban meghallgatott tanúk vallomására, a ...ri Törvényszéken 14.P.22.068/2005. számú perben keletkezett okiratokra, a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.22.035/2008/4. számú ítéletére, a ...ri Törvényszék 15.G.40.024/2012/28. számú ítéletére, a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.733/2013/9. számú ítéletére hivatkozott, továbbá az alperes indítványára sor került az írásszakértői vélemény kiegészítésére, és igazságügyi grafológus szakértői vélemény beszerzésére, valamint Sz. **K. E.** tanúként történő meghallgatására és **B. J.** tanúként történt ismételt meghallgatására.

A ...ri Törvényszék a 2015. május 20. napján kelt 34.P.20.276/2014/52. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 3 nap alatt fizessen meg a felperesnek 72.500.000 forintot, valamint ennek 2011. január 1. napjától a kifizetésig járó évi 6 % késedelmi kamatát, továbbá a felperesnek 2.475.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjat és 349.911 forint perköltséget, az államnak külön felhívásra 3.700.000 forint feljegyzett illetéket.

Határozata indokolása szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján azt állapította meg, hogy az alperes 2004. október 7-én aláírta a váltót, amely tartalmazza a jogszabályban előírt kellékeket, ezért az érvényes saját váltónak minősül.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Vár. 34. § (1) bekezdésének megfelelően a kibocsátó az egy éves határidőt meghosszabbította és a teljesítés időpontját 2010. december 31-ében állapította meg. Megtekintésre szóló váltó esetén lehetőség van arra, hogy az esedékesség időpontját a kiállító meghatározza, ami azt jelenti, hogy a kiállítástól kezdődő naptól a kibocsátó által meghatározott végső határidőig bármikor bemutatatható a váltó és ebben az időpontban azt ki is kell fizetni.

A váltóban meghatározott teljesítési határidő nem ellentmondásos, mert a váltó szövegét úgy kell értelmezni, hogy a kibocsátó arra vállalt kötelezettséget, hogy 2010. december 31-ig bármikor, amikor a váltó bemutatásra kerül, az abban foglalt összeget megfizeti a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta azt az alperesi hivatkozást, hogy a váltóban nem annak a bemutatása határideje került megjelölésre, hanem a fizetési kötelezettség, mert a Vár. 37. § (1) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a megtekintésre szóló váltó bemutatáskor fizetendő.

Megtekintésre szóló váltó esetén a bemutatás és a fizetés időpontja egybeesik.

A követelés nem évült el, mivel a felperes az egy éves elévülési határidőn belül érvényesítette az alperessel szemben az igényét.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a váltó érvényes.

Ezt követően azt a kifogást vizsgálta, hogy az alperes nem írta alá a váltót. Az elsőfokú eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, hogy a váltón az aláírás az alperestől származik.

Az elsőfokú bíróság az alapjogviszonnyal kapcsolatosan a rendelkezésre álló és az alperes által kért bizonyítékok értékelését követően azt állapította meg, hogy a váltó alapján az alperes fizetési kötelezettsége fennáll, mert az alperes nem tudta bizonyítani, hogy az alapjogviszony nem jött létre.

A tanúként meghallgatott **B. J.** elfogulatlannak tekinthető vallomásában részletesen elmondta, hogy miként történt a pénz átadása. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomás és a váltó alapján tényként állapította meg, hogy a pénz átadása megtörtént, az alperes köteles a tartozást megfizetni.

Álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban beszerzett szakértői vélemények nem támasztották alá az alperes állítását a váltó aláírásával kapcsolatban. A szakértők leírták, hogy a váltón szereplő alperesi aláírás fölött átnyomódások láthatók, melyek nem keletkezhetek az előszerződésen lévő aláírásoktól. **K. G.** írásszakértő szerint nagy valószínűséggel kizárható, hogy a váltó az előszerződések és annak mellékletei közé keveredett volna. Az okirattal szemben az alperest terhelte a bizonyítás. Az elsőfokú bíróság a szakértői véleményt úgy értékelte, hogy az nem támasztja alá azt az alperesi állítást, hogy pénzátadás nem történt.

B. J. tanú elmondta, hogy mikor és milyen körülmények között került sor a pénz átadására, amit **B. A** tanúvallomása is alátámasztott. **S. A.** tanúvallomása az aláírt váltóval szemben nem alkalmas annak bizonyítására, hogy pénzátadás nem történt. Az a körülmény, hogy a tanú szerint egész nap otthon tartózkodott az alperes, nem alkalmas az okirattal bizonyított tények megdöntésére.

Az alperes által hivatkozott korábbi per iratai sem alkalmasak annak cáfolatára, hogy pénzátadás történt. Az a körülmény, hogy a korábbi perben nem került szóba a perbeli összeg kölcsönként történő átvétele, nem jelenti azt, hogy pénzátadás nem történt. Annak sincs jelentősége, hogy a korábbi per tárgyát képező 30.000.000 forintról a bíróság megállapította, hogy azt nem kapta meg az alperes.

Annak sincs jelentősége, hogy az euró/forint árfolyam mikor változhatott, illetőleg arról a felperes mikor szerezhette tudomást, mivel nem értékelhető olyan bizonyítékként, amely az aláírt váltóval szemben az aláírás körülményeit cáfolná.

K. Sz. ügyvéd tanúvallomása sem alkalmas annak bizonyítására, hogy nem kapott kölcsönt az alperes. Az a tény, hogy az ügyvéd irodájában nem került szóba a váltó alapjául szolgáló kölcsön, nem bizonyítja azt, hogy pénzátadás nem történt.

P. I. tanúvallomását az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, egyrészt azért, mert a tanúvallomásában ellentmondásosan nyilatkozott, hogy a váltó aláírásáról mikor szerzett tudomást, másrészt a felperes nem tekintette elfogulatlannak, mert haragos viszonyban vannak.

Hangsúlyozta, hogy az alperes által bizonyítékként értékelt tények összességükben sem alkalmasak a váltóban foglaltak megdöntésére. A váltó egy azonnali fizetési igérvény, amelyet az alperes aláírt és ennek megdöntésére nem alkalmasak az alperes által hivatkozott bizonyítékok.

A bizonyítás az alperest terhelte, ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítatlanság következményeit a terhére értékelte, ezért kötelezte a váltóban foglalt összeg és késedelmi kamata megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatásával a kereset elutasítását; másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, mert az elsőfokú bíróság a tényállást nem tisztázta és a Pp. 221. §-ában írt indokolási kötelezettségének nem tett eleget. Mindkét esetben kérte a felperes költségeiben marasztalását.

Előadta, hogy jogi álláspontját a 2012. február 17-én kelt előkészítő iratában részletesen kifejtette és

megindokolta, azt változatlanul fenntartotta. A perbeli váltó több egymásnak ellentmondó esedékességi időpontot is megjelöl, amikor a jelen váltó bemutatására hivatkozik, ugyanakkor a váltó szövegében szerepel az is, hogy a teljesítés legkésőbb 2010. december 31-ig esedékes, ez pedig a Vár. 33. § (2) bekezdése alapján a váltó semmisségét eredményezi.

Ezen túlmenően a váltó több esedékességi időpontot megjelölő szövege alapján az esedékesség pontos napját nem lehet konkrétan meghatározni, mert az 2004. október 8-tól 2010. december 31-ig bármelyik napra eshet, ami a váltó értelmezhetetlen voltát és annak semmisségét támasztja alá. Hangsúlyozta, hogy a váltó szövegében megjelölt „legkésőbb 2010. december 31-ig” megjelölés nem a váltó bemutatásának határidejére vonatkozik, hanem az a váltóadás fizetési kötelezettségének határidejére utal.

Kiemelte és hangsúlyozta, hogy a váltó óvását közhitelesen tanúsító közjegyzőnek vizsgálnia kellett volna a váltó lényeges tartalmi elemeit, és - mivel a váltóadás teljesítési kötelezettségének időpontja nem határozható meg a váltó szövege alapján - a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 3. § (1) bekezdése szerint meg kellett volna tagadni a közreműködést.

Változatlanul állította, nem volt tudomása arról, hogy ...rott 2004. október 7-én váltót írt volna alá.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a feltárt tényekből a logika szabályait megsértve téves következtetéseket vont le, a perbeli jogvita elbírálása szempontjából lényeges bizonyítékokat nem vett figyelembe, továbbá a rendelkezésre álló bizonyítékokból levonható következtetéseket nem vont le, ezért az ítélet megalapozatlan.

Az általa indítványozott bizonyítékok közül közvetett bizonyíték lett volna a magánnyomozó tanúként történő meghallgatása, aki tényekkel és adatokkal tudta volna azt bizonyítani, hogy **B. J.**nek nem állt rendelkezésére a 72.500.000 forint, mivel komoly adósságai voltak.

Az elsőfokú bíróság a váltó alperes általi aláírása körében nem rögzítette a tényállásnál **B. J.** tanúvallomásában szereplő azon tény, hogy a váltó egy A/4-es papírlapon, egy példányban készült, ami ki volt készítve az asztalra, ott más irat nem volt és ott írta alá az alperes ezt az egypéldányos váltót. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással szemben az alperes tagadta, hogy abban az időben a helyszínen lett volna, hogy bármilyen összeget, bármikor a felperestől átvett volna és tudatosan a perbeli váltót aláírta volna.

Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta és nem értékelte súlyának megfelelően az írásszakértő és a grafológus szakértő véleményét. Álláspontja szerint az elfogulatlan írás- és grafológus szakértők szakvéleményükben olyan adatokat közöltek, amelyekből egyértelműen megállapítható, hogy a váltónak nevezett irat több irat közé keveredve került aláírásra, miközben az alperes ez alkalommal más iratokat is aláírt. A szakértői vélemények azt is megállapították, hogy a perbeli váltó aláírása fölött más okirat aláírására is sor került, mégpedig azonos időben. Hangsúlyozta, hogy a szakértők szakvéleményét objektív bizonyítékként kell értékelni a szubjektív bizonyítékokkal szemben, amelyekből csak az a következtetés vonható le, hogy a váltó aláírása oly módon ott és akkor, ahogy azt **B. J.** tanúvallomásában előadta, nem történhetett meg, azaz **B. J.** valótlant állított, ezért szavahihetatlenné vált. Ebből pedig az is következik, hogy **B. J.**nek az az állítása, hogy 72.500.000 forintot hozott és azt átadta az alperesnek, önmagában e bizonyíték alapján sem fogadható el.

Lényeges körülmény, hogy **B. J.** tanúvallomásával nem tudta bizonyítani, hogy felperes nevetől kölcsönkapott 75.000.000 forintot és azt sem, hogy az alperes részére kifizetett 72.500.000 forint a rendelkezésére állt. **B. J.** szavahihetőségének cáfolatára és annak bizonyítására, hogy a perbeli időszakban és jelenleg is komoly adósságai voltak és vannak, becsatolta **M. N.** mint felperes és **B. J.** és **B. J.** mint alperesek között a Pest Megyei Bíróságnál benyújtott P.28.481/2010. szám alatti per keresetlevelét. A keresetlevélből egyértelműen megállapítható, hogy **B. J.** és **B. J.** tartozása nem kölcsön jogcímén, hanem vállalkozási díj címén áll fenn. Az elsőfokú bíróság a határozata indokolásában erre ki sem tért, és **B. J.** vallomásának értékelésekor ezt teljesen figyelmen kívül hagyta.

Érthetetlennek találta, hogy a hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ugyanazon és bizonyított tényekből most más következtetést vont le annak ellenére, hogy a felperes semmi olyan új bizonyítékot nem jelölt meg, amely az elsőfokú bíróság által a hatályon kívül helyezést megelőző határozatában felsorolt tényeken alapuló következtetések megváltoztatását indokolta volna. A hatályon kívül helyezésre eljárási szabálysértés miatt került sor, a tények azonban tények maradtak, és az azokból akkor levont következtetés továbbra is megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jelen ügyben a korábbi döntése ellenére lényegében újabb bizonyíték értékelése nélkül a váltó alapján marasztalta az alperest, mert álláspontja szerint az alperes ellenbizonyítása sikertelen volt. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a pénz rendelkezésre állására vonatkozóan a felperes és felperesi tanú ellentmondásos nyilatkozatait, a pénzáadás körülményeit, annak életszerűtlenségét. **B. J.**, a felperes régi üzlettársa, a család régi barátja tanúvallomását az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban minden további nélkül elfogadta úgy, hogy az általa állítólagosan átadott 72.500.000 forint eredetértől bizonyítékot nem tudott szolgáltatni, sem a korábban nyújtott kölcsönről, sem a visszafizetésről okirata nem volt.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes perköltségben marasztalását kérte.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, azonban a rendelkezésre álló bizonyítékokat, a peradatokat maradéktalanul nem értékelte, aminek következtében részben helytelen tényállást állapított meg és az abból levont jogi következtetése megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezésére nincs ok, mert a tényállást felderítette, azonban azt hiányosan rögzítette; a Pp. 221. § (1) bekezdésében írt indokolási kötelezettségének teljes körűen nem tett eleget, ezeket azt a rendelkezésre álló adatok alapján a Fővárosi Ítéltábla ki tudja egészíteni.

Az alperes fellebbezése kétirányú volt; egyrészt a perbeli váltó semmisségére, másrészt az alapjogviszony hiányára hivatkozott.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a perbeli váltó érvényes, az minden alaki kelléket tartalmaz. A perbeli váltó nem semmis a Vár. 33. § (2) bekezdése alapján, mert nincs egymásnak ellentmondó esedékességi időpont megjelölve a váltón.

Bemutatóra szóló váltónak minősül a 2004. október 7-én aláírt okirat, a „Jelen váltó bemutatására” kitétel azt jelenti, hogy a váltó kiállításától számított egy éven belül a váltó birtokosa fizetés végett bármikor bemutathatja azt a váltóadósnek. Ezen túlmenően a perbeli váltón meghatározott 2010. december 31-i időpont nem azt jelenti, hogy több esedékességi időpont került megjelölésre, mert erre a Vár. 34. § (1) bekezdése alapján a kibocsátónak lehetősége van. Bemutatóra szóló váltó esetén a kibocsátó, illetve a kiállító a Vár. 34. § (1) bekezdésében meghatározott azon szabálytól, hogy a bemutatóra szóló váltót a keltétől számított egy éven belül kell fizetés végett bemutatni, eltérhet, azaz egy évnél rövidebb vagy hosszabb fizetési határidőt is kiköthet, ebben az esetben a bemutatóra szóló váltón ezt az időpontot fel kell tüntetni.

Mindebből következően - ahogy azt az elsőfokú bíróság a határozata indokolásában helyesen megállapította - a perbeli váltó kibocsátója arra vállalt kötelezettséget, hogy a kiállítástól számítva a váltó bemutatásakor, de legkésőbb 2010. december 31-ig 72.500.000 forintot megfizet a váltóbirtokosnak.

A fentiekre tekintettel a perbeli váltó nem semmis, az nem ütközik a Vár. 33. § (2) bekezdésébe.

Az alperes által a fellebbezésben hivatkozott, a közjegyzőnek a váltó óvásával kapcsolatos eljárása jelen pernek nem tárgya, ezért annak vizsgálatára nincs lehetősége jelen eljárásban.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett és kiegészített írásszakértői vélemény alapján egyértelműen megállapítható, hogy a váltón szereplő aláírás valódi, az a névtulajdonos kezétől származik, ezért a Fővárosi Ítéltábla nem fogadta el az alperesnek a fellebbezésben előadott azt a hivatkozását, amely szerint nem volt tudomása arról, hogy ...rott 2004. október 7-én váltót ír alá.

A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetésével állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság mérlegelése kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, másrészt a bizonyítékoknak és a felek, valamint a per egyéb résztvevői magatartásának egybevetésére és a maguk összességében való értékelésére.

Helyesen hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte teljes körűen és okszerűen a rendelkezésre álló bizonyítékokat, ezért megalapozatlan következtetésre jutott.

A Fővárosi Ítéltábla a rendelkezésre álló bizonyítékokat összességében értékelve a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján - a bizonyítás adatainak felülmérlegelésével - arra a meggyőződésre jutott, hogy a perbeli váltó mögött nincs alapjogviszony.

A Vár. 17. §-a és a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperesnek a megismételt eljárásban azt kellett bizonyítania, hogy a váltóért nem kapott ellenértéket, azaz a váltó mögött nincs alapjogviszony.

A jelen ügyben a váltón kívül más okirat nem állt az elsőfokú bíróság rendelkezésére. Az alperes az alap és a megismételt elsőfokú eljárásban végig azt hangsúlyozta, hogy nem emlékszik arra, hogy a perbeli váltót tudatosan aláírta. Az alap elsőfokú eljárásban beszerzett ... Szakértői Intézete által készített szakértői vélemény egyértelműen megállapította, hogy a perbeli váltón az alperes aláírása valódi, az a névtulajdonos **alperes neve** kezétől származik. Már ez a szakvélemény utal arra, hogy az aláírás műszeres vizsgálata során a tollal készült vonalanyag mellett/alatt több helyen írásbenyomódások láthatók; a benyomódások elhelyezkedése, formája arra utal, hogy a váltó papírlapja fölött egy másik iratot írtak alá, melynek erősebben kézsúlyozott elemei átnyomódtak.

A megismételt eljárásban készült írásszakértői vélemény szerint a váltón az eredeti **alperes neve** aláírás környezetében látható írásbenyomódások szintén **alperes neve** aláírások leképződései. A szakvélemény határozottan kizárta, hogy a váltón szereplő írásbenyomódások a 2004. október 7-i előszerződésen, illetve annak 3. számú mellékletén lévő **alperes neve** aláírásoktól származnak. A **alperes neve** aláírások papírlapon történő elhelyezkedésük alapján nagy valószínűséggel kizárható, hogy a váltó az előszerződések és annak mellékleteit képező okiratok aláírása során „keveredett” volna az iratok közé. A váltón az aláírás helyével lényegében azonos pozícióban megfigyelhető aláírás átnyomódások egyértelműen arra utalnak, hogy a váltó két irattal együtt lett aláírva. Az azonos pozíció az iratok pontos egymásra illesztését is jelenti, azaz ezen aláírások nagy valószínűséggel azonos térben és időben keletkeztek.

A fenti megállapításokat alátámasztotta a megismételt eljárásban beszerzett igazságügyi grafológus szakértői vélemény, amely szerint a váltó egész lapja és külön az aláírás vizsgálata során a tollal készített aláírásrészeket követően négy helyen erősebb benyomódások láthatók, amelyek arra utalnak, hogy a váltó lapja felett egy másik iratot írhattak alá, amely során az erősebb nyomatékú elemek, jelek átnyomódtak a váltó lapjára. Ez a szakvélemény is megállapította, hogy nagy valószínűséggel bizonyítható, hogy az előszerződésen és annak 3. számú mellékletén található **alperes neve** aláírások nem egy időben és térben keletkeztek a váltón található **alperes neve** aláírással. A szakvélemény szerint nagy valószínűséggel bizonyítható, hogy a váltón található **alperes neve** aláírás több irat aláírásával együtt keletkezett, illetve a váltó több példányban készülhetett.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az írásszakértői véleményekben tett megállapítások cáfolják és gyengítik a felperes előadását és **B. J.** tanúvallomását, amely szerint a váltó egy példányban készült. Mindebből pedig az is következik, hogy ott és olyan körülmények között, ahogy azt a felperes és **B. J.** állította, a váltó aláírására nem kerülhetett sor.

Az alapjogviszony hiányát támasztja alá felperes nevének ellentmondásos tanúvallomása is. A 2013. május 15-én tartott tárgyalásról készült jegyzőkönyv szerint tanúvallomásának elején azt mondta, hogy a gabonaszárító építése miatt kérte vissza a férje (felperes) a 75.000.000 forintot **B. J.**től.

Tanúvallomásának elején azt mondta, hogy a pénz átadás-átvételéről nem tud nyilatkozni, csak a felperestől és **B. J.**től hallotta, hogy átadták a pénzt az alperesnek. Ugyanezen tanúvallomásának későbbi szakaszában már azt mondta, hogy „A pénz átadására azért emlékszem, mert ez nekem fontos volt, hiszen ahogy említettem, haragudtam a férjemre...”

Később a tanúvallomásában azt mondta, hogy tudott arról, hogy aznap történik a 75.000.000 forint átadása **Sz.B.-nek**. felperes nevének tanúvallomása és felperesi előadás között ellentmondás van a visszakért pénz összegszerűségéről, továbbá felperes nevének tanúvallomása ellentmondásos a visszakért pénz további sorsát illetően, mert egyszer a gabonaszárító építésére, máskor **Sz.B.-nek** történő átadására hivatkozott.

felperes nevének a tanúvallomásában előadta, hogy tud arról, hogy **B. J.** átadta a pénzt, azt nem tudta megmondani, hogy konkrétan kiknek adta oda, látta a pénzt, egy sporttáskában hozta **B. J.**. **B. J.**, amikor a lakásba bement, akkor mutatta neki a pénzt. Állítása szerint, amikor **B. J.** megérkezett, akkor odament hozzá és mondta, hogy meghozta a pénzt, még viccelődött is vele, hogy milyen jó lenne elkölteni. Ezzel szemben **B. J.** a 2013. május 15-én tartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyv szerint tanúvallomásában azt mondta, hogy „felperes nevével annyit beszélt, hogy ő megkérdezte, hogy kérek-e kávé, és én kértem”.

felperes nevének tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy amikor **alperes neve** elment, a felperes megmutatta a váltót és azt mondta, hogy ez egy biztosíték arra, hogy a pénz meg fog térülni. Ugyanezen a tárgyaláson nem sokkal később azt mondta, hogy ez a váltó bekerült az irodában egy iktatórendszerbe. Amikor a felperes gondnokság alá került, akkor a két gyerek átvette a cég irányítását, ekkor leltárt készítettek, és ekkor derült ki például ez a váltó is, mivel nem minden ügyletről tudott a család. Elmondása szerint 2009-ben került elő a váltó, a felperes 2007-ben került gondnokság alá. Néhány mondattal később azt mondta, hogy a váltó akkor került szóba, amikor annak az aláírása megtörtént, aztán a későbbiek folyamán is beszélt erről a felperessel.

Mindezekből pedig az következik, hogy felperes nevének ellentmondásosan nyilatkozott ugyanazon a tárgyaláson a tanúvallomásában arról, hogy a váltót mikor látta, arról mikor szerzett tudomást.

A felperes állítása szerint **B. J.**től kérte vissza azt a pénzt, amit ő korábban kölcsön adott neki, hogy hozza vissza a részére, és ezt a pénzt adta az alperesnek 2004. október 7-én. **B. J.** tanúvallomása azonban ellentmondásos volt mind a visszafizetett összeggel, mind pedig azzal kapcsolatban, hogy a visszaadott pénznek mi volt a forrása.

B. J. tanúvallomásában elmondta, hogy a felperestől 75.000.000 forintot kapott kölcsön 2003. tavaszán. Erről volt ugyan írásbeli megállapodás, de azt nem tudta felmutatni, illetve később úgy nyilatkozott, hogy azt szétérték a pénz visszaadásakor. Arra már nem is emlékezett, hogy amikor a felperesnek a pénzt visszaadta, arról készült-e írásbeli nyilatkozat. Elmondta, hogy a felperes az egész 75.000.000 forintot kérte vissza, ehhez képest 72.500.000 forintot vitt 2004. október 7-én, arról azonban nem tudott a felperes, hogy kevesebbet visz, a felperes mégis már a pénz átadása előtt 72.500.000 forintról a váltót kiállította. A 2014. november 12-én tartott tárgyalásról készült jegyzőkönyv szerint **B. J.** tanúként történő ismételt meghallgatásakor már úgy nyilatkozott, hogy amikor a pénzt odaadta, előtte 10-12 nappal mondta, hogy sajnos most többet nem tud adni ennél az összegnél, azaz 72.500.000 forintot tud adni.

Elmondta, hogy a 72.500.000 forintot, amit a felperesnek vitt 2004. október 7-én otthon tartotta, nem bankban, majd azt is mondta, hogy a felperestől kölcsön kapott 75.000.000 forintot nem költötte el teljes egészében, azt nem tudta megmondani, hogy mennyit költött el belőle, a 2013. május 15-i nyilatkozata szerint 36.500.000 forintja volt, a 2014. november 12-i tanúvallomása szerint 38.000.000 forintja maradt. A kölcsönként nála lévő 36.000.000 forintot azért nem adta vissza, mert állítása szerint annak ellenére, hogy nem költötte el, teljesen mindegy volt, hogy ő vagy a felperes őrzi. A felperes nem kérte, ezért addig, amíg nem kérte vissza a pénzt, nem is adta oda. Állítása szerint **M. N.**től kért kölcsön 36.000.000 forintot azért, hogy a felperes által kért kölcsönt vissza tudja fizetni, azonban ezen állítását semmivel nem tudta bizonyítani, illetve úgy nyilatkozott, hogy erről írásbeli okirat nem készült.

Ezzel szemben **M. N.** 2010. október 26-án **B. J.** és **B. J.** alperesekkel szemben pert indított, amelyben előadta, hogy a 2002 novemberében az alperesek tulajdonát képező ingatlan helyreállítására összesen 36.000.000 forintot költött, amelyre tekintettel kérte ráépítés jogcímén a tulajdonjogának 1/2-ed arányban történő megállapítását. Ebben előadta azt is, hogy az alperesekkel úgy állapodott meg, hogy a beruházás megvalósításának időpontjával a ráfordított költségek erejéig közös tulajdon keletkezik ráépítés jogcímén, azaz az ingatlanak 1/2 arányban tulajdonosává vált 2003. augusztus 30-án.

Mindebből pedig az következik, hogy ugyanaz a 36.000.000 forint nem lehet egyszerre kölcsönként átadott pénz és ingatlanon ház építésére fordított összeg is. Az is életszerűtlen, hogy valaki 72.500.000 forintot otthon tart hónapokig és nem bankban, továbbá az is, hogy a 36.000.000 forint **B. J.**nek történt pénzátadásról semmilyen okirat nem készült.

A Fővárosi Ítéltábla **S. A.** érdektelen tanú tanúvallomását annak alátámasztásaként vette figyelembe, hogy **Sz. B.** nem kapott a felperestől 72.500.000 forintot, mivel a tanú egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy az alperes egész nap, azaz 2004. október 7-én ...on a takarmányszállító telephelyen tartózkodott, de nem csak azon az egy napon, hanem azon a héten minden nap, és napközben sem ment el onnan egyik nap sem, ami azt igazolja, hogy az alperes 2004. október 7-én délelőtt 11 óra körül nem lehetett ...ron, a felperes lakásában, és ott nem vehetett át tőle 72.500.000 forintot.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint életszerűtlen, hogy a felperes és az alperes egy napon belül három alkalommal találkozzon egymással. 2004. október 7-én a reggeli órákban ... a felperes állítása szerint 30.000.000 forintot adott át az alperesnek, amellyel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla a

2009. március 24-én kelt 5.Pf.22.035/2008/4. számú ítéletében megállapította, hogy pénzáadás a felek között nem történt. A perbeli váltóval kapcsolatban 2004. október 7-én délelőtt 11 óra körül ...ron 72.500.000 forint átadása miatt találkoztak a peres felek, míg az esti órákban **K. Sz.** ügyvédnél az ügyvédi irodájában az előszerződés aláírása miatt, ahol a 72.500.000 forint átadása szóban sem került, míg az előszerződésről a Fővárosi Ítéltábla a 2009. március 24-én kelt 5.Pf.22.035/2008/4. számú ítéletében jogerősen megállapította, hogy az érvénytelen.

Ezen túlmenően **K. Sz.** ügyvéd a Fejér Megyei Bíróság előtt 14.P.22.068/2005/21. számú ügyben készült jegyzőkönyv szerint a tanúvallomásában előadta, hogy 2004. október 7-én a felperes arról tájékoztatta, hogy kb. 70.000.000 forinttal tartozik **Sz.-éknak**, amely tanúvallomását a jelen perben tanúként történő meghallgatásakor a 2013. február 11-én tartott tárgyaláson megerősített. Ilyen anyagi helyzet mellett nem életszerű, hogy a felperes 72.500.000 forintot kölcsön tud adni az alperesnek hat éves lejáratra.

Mindezen bizonyítékokat a Fővárosi Ítéltábla a maguk összességében értékelve arra a meggyőződésre jutott, hogy a váltó, mint okirat tartalma megdőlt, az alperes az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben eleget tett a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek, és bizonyította, hogy a váltó mögött nem volt alapjogviszony, kölcsönt a felperestől nem kapott.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

Az alperes fellebbezése eredményes volt, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperesnek kell az első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltségét megfizetnie.

A Fővárosi Ítéltábla által megállapított összesen 3.305.760 forint perköltségből 3.193.750 forint az ügyvédi munkadíj, melyből 2.062.500 forint az elsőfokú eljárásban, 100.000 forint a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében és 1.031.250 forint a jelen másodfokú eljárásban megállapított ügyvédi munkadíj. A Fővárosi Ítéltábla az ügyvédi munkadíj mértékét valamennyi eljárásra vonatkozóan a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (2), (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel, a ténylegesen kifejtett ügyvédi munkára tekintettel határozta meg. Ezen túlmenően az alperes oldalán költségként merült fel a szakértői díjak előlegezése, amely összesen 112.010 forint volt, amelynek megfizetésére ugyancsak a felperes köteles.

A felperesnek a pervesztességére tekintettel kell megfizetnie az első- és másodfokú eljárásban az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt eljárási illetékeket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

A felperes a fizetési meghagyáson 300.000 forint eljárási illetéket megfizetett, ezért az elsőfokú eljárásban 1.200.000 forint, a másodfokú eljárásban 2.500.000 forint illeték merült fel, míg a jelen másodfokú eljárással kapcsolatban az Itv. 51. § (1) bekezdése alapján illeték fizetési kötelezettség nem terheli.

Budapest, 2015. október 14.

. Koday Zsuzsanna s.k.

a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna s.k.
előadó bíró

. Pusztai Anita s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő